

KARTA MODUŁU / KARTA PRZEDMIOTU

Kod modułu	Z-EKO2-500
Nazwa modułu	Ekonometria i prognozowanie procesów ekonomicznych
Nazwa modułu w języku angielskim	Econometrics and forecasting economics proceses
Obowiązuje od roku akademickiego	2012/2013

A. USYTUOWANIE MODUŁU W SYSTEMIE STUDIÓW

Kierunek studiów	Ekonomia
Poziom kształcenia	II stopień
Profil studiów	ogólnoakademicki
Forma i tryb prowadzenia studiów	stacjonarne
Specjalność	wszystkie
Jednostka prowadząca moduł	Katedra Matematyki
Koordynator modułu	Dr hab. Artur Maciąg
Zatwierdził:	

B. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA PRZEDMIOTU

Przynależność do grupy/bloku przedmiotów	podstawowy
Status modułu	obowiązkowy
Język prowadzenia zajęć	polski
Usytuowanie modułu w planie studiów - semestr	I
Usytuowanie realizacji przedmiotu w roku akademickim	zimowy
Wymagania wstępne	matematyka, ekonometria
Egzamin	Nie
Liczba punktów ECTS	3

Forma prowadzenia zajęć	wykład	ćwiczenia	laboratorium	projekt	inne
w semestrze	15	15			

C. EFEKTY KSZTAŁCENIA I METODY SPRAWDZANIA EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Cel modułu	Celem przedmiotu jest zapoznanie studentów z narzędziami ekonometrii i prognozowania. Po ukończeniu kursu studenci powinni umieć stosować wybrane metody ilościowe do modelowania oraz prognozowania zjawisk ekonomicznych. W szczególności największy nacisk kładzie się na budowę, weryfikację i zastosowanie modelu ekonometrycznego opisującego rzeczywisty problem. Uzyskany model powinien być wykorzystywany do predykcji. Drugim ważnym zagadnieniem jest analiza oraz wykorzystanie szeregów czasowych w predykcji ekonomicznej. Studenci powinni umieć wykorzystywać dostępne programy komputerowe.

Symbol efektu	Efekty kształcenia	Forma prowadzenia zajęć (w/ć/l/p/inne)	odniesienie do efektów kierunkowych	odniesienie do efektów obszarowych
W_01	Posiada pogłębioną wiedzę z zakresu, ekonometrii i prognozowania procesów ekonomicznych przydatną do formułowania i rozwiązywania zagadnień z zakresu ekonomii i nauk społecznych. Zna zaawansowane metody budowy i rozwiązywania modeli matematycznych odnoszących się do zjawisk ekonomicznych. W szczególności ma wiedzę z zakresu budowy, weryfikacji i wykorzystania modeli z wieloma zmiennymi objaśniającymi (w tym nieliniowych oraz wielorównaniowych) zarówno ilościowymi, jak i jakościowymi.	Wykład, ćwiczenia	K_W06 K_W12	S2A_W06 S2A_W11
W_02	Zna specjalistyczne zastosowania metod i systemów wspomagających procesy podejmowania optymalnych decyzji dotyczących kluczowych obszarów działalności przedsiębiorstwa i gospodarki. W szczególności zna metody prognozowania procesów ekonomicznych w oparciu o szeregi czasowe z uwzględnieniem zjawiska sezonowości.	Wykład, ćwiczenia	K_W07 K_W12	S2A_W06 S2A_W11
W_03	Rozumie rolę wiedzy z zakresu ekonometrii i prognozowania, jaką musi dysponować współczesny przedsiębiorca w celu podejmowania racjonalnych decyzji gospodarczych.	Wykład, ćwiczenia	K_W11 K_W12	S2A_W11
U_01	Potrafi prawidłowo interpretować i wyjaśniać zjawiska ekonomiczne oraz wzajemne relacje między zjawiskami i procesami ekonomicznymi w oparciu o modele ekonometryczne oraz analizę szeregów czasowych.	Wykład, ćwiczenia	K_U01	S2A_U01
U_02	Potrafi wykorzystać rozszerzoną wiedzę teoretyczną i pozyskiwać dane do analizowania procesów i zjawisk zachodzących gospodarce światowej. Potrafi dokonać wyboru metod badawczych w celu analizy szans i zagrożeń związanych z działalnością podmiotów gospodarczych na rynku krajowym i międzynarodowym.	Wykład, ćwiczenia	K_U02	S2A_U02
U_03	Potrafi z wykorzystaniem zaawansowanych metod i narzędzi badawczych modelować, prognozować i oceniać złożone procesy społeczno-ekonomiczne.	Wykład, ćwiczenia	K_U04	S2A_U04
U_04	Posiada umiejętność analizy i interpretacji problemów występujących w praktyce gospodarczej, z zastosowaniem zaawansowanych metod ilościowych.	Wykład, ćwiczenia	K_U08	S2A_U08
K_01	Rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie w celu podnoszenia swoich kwalifikacji zawodowych	Wykład, ćwiczenia	K_K01	S2A_K01
K_02	Potrafi samodzielnie i krytycznie uzupełniać oraz doskonalić nabytą wiedzę i umiejętności w zakresie nauk ekonomicznych i społecznych, rozszerzone o wymiar interdyscyplinarny	Wykład, ćwiczenia	K_K06	S2A_K06

Treści kształcenia:

1. Treści kształcenia w zakresie wykładu

Nr wykładu	Treści kształcenia	Odniesienie do efektów kształcenia dla modułu
1	Regresja wieloraka – dobór zmiennych, wybór postaci modelu, estymacja modelu ekonometrycznego.	W_01,W_02, W_03, U_01, U_02,U_03, U_04,K_01, K_02
2	Weryfikacja modelu ekonometrycznego.	W_01,W_02, W_03, U_01, U_02,U_03, U_04,K_01, K_02
3	Wybrane modele nieliniowe i wielorównaniowe. Analiza mnożnikowa.	W_01,W_02, W_03, U_01, U_02,U_03, U_04,K_01, K_02
4	Zmienne jakościowe w prognozowaniu. Regresja logitowa i probitowa.	W_01,W_02, W_03, U_01, U_02,U_03, U_04,K_01, K_02
5	Analiza szeregów czasowych – prognozowanie i kointegracja.	W_01,W_02, W_03, U_01, U_02,U_03, U_04,K_01, K_02
6	Ocena jakości prognoz.	W_01,W_02, W_03, U_01, U_02,U_03, U_04,K_01, K_02
7	Sezonowość w prognozowaniu.	W_01,W_02, W_03, U_01, U_02,U_03, U_04,K_01, K_02
8	Wykorzystanie programów komputerowych w ekonometrii i prognozowaniu	W_01,W_02, W_03, U_01, U_02,U_03, U_04,K_01, K_02

2. Treści kształcenia w zakresie ćwiczeń

Nr zajęć ćwicz.	Treści kształcenia	Odniesienie do efektów kształcenia dla modułu
1	Regresja wieloraka – dobór zmiennych, wybór postaci modelu, estymacja modelu ekonometrycznego.	W_01,W_02, W_03, U_01, U_02,U_03, U_04,K_01, K_02
2	Weryfikacja modelu ekonometrycznego.	W_01,W_02, W_03, U_01, U_02,U_03, U_04,K_01, K_02
3	Wybrane modele nieliniowe i wielorównaniowe. Analiza mnożnikowa.	W_01,W_02, W_03, U_01, U_02,U_03, U_04,K_01,

		K_02
4	Zmienne jakościowe w prognozowaniu. Regresja logitowa i probitowa.	W_01,W_02, W_03, U_01, U_02,U_03, U_04,K_01, K_02
5	Analiza szeregów czasowych – prognozowanie i kointegracja.	W_01,W_02, W_03, U_01, U_02,U_03, U_04,K_01, K_02
6	Ocena jakości prognoz.	W_01,W_02, W_03, U_01, U_02,U_03, U_04,K_01, K_02
7	Sezonowość w prognozowaniu.	W_01,W_02, W_03, U_01, U_02,U_03, U_04,K_01, K_02
8	Kolokwium	

Metody sprawdzania efektów kształcenia

Symbol efektu	Metody sprawdzania efektów kształcenia <i>(sposób sprawdzenia, w tym dla umiejętności – odwołanie do konkretnych zadań projektowych, laboratoryjnych, itp.)</i>
W_01	Kolokwium zaliczeniowe
W_02	Kolokwium zaliczeniowe
W_03	Kolokwium zaliczeniowe
U_01	Kolokwium zaliczeniowe
U_02	Kolokwium zaliczeniowe
U_03	Kolokwium zaliczeniowe
U_04	Kolokwium zaliczeniowe
K_01	Obserwacja studenta podczas zajęć dydaktycznych i w trakcie kolokwium, dyskusje w trakcie zajęć
K_02	Obserwacja studenta podczas zajęć dydaktycznych i w trakcie kolokwium, dyskusje w trakcie zajęć

D.NAKŁAD PRACY STUDENTA

Bilans punktów ECTS		
	Rodzaj aktywności	obciążenie studenta
1	Udział w wykładach	15
2	Udział w ćwiczeniach	15
3	Udział w laboratoriach	
4	Udział w konsultacjach (2-3 razy w semestrze)	8

5	Udział w zajęciach projektowych	
6	Konsultacje projektowe	
7	Udział w egzaminie	
8		
9	Liczba godzin realizowanych przy bezpośrednim udziale nauczyciela akademickiego	38
10	Liczba punktów ECTS, którą student uzyskuje na zajęciach wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego <i>(1 punkt ECTS=25-30 godzin obciążenia studenta)</i>	1,4 ECTS
11	Samodzielne studiowanie tematyki wykładów	15
12	Samodzielne przygotowanie się do ćwiczeń	15
13	Samodzielne przygotowanie się do kolokwium	15
14	Samodzielne przygotowanie się do laboratoriów	
15	Wykonanie sprawozdań	
15	Przygotowanie do kolokwium końcowego z laboratorium	
17	Wykonanie projektu lub dokumentacji	
18	Przygotowanie do egzaminu	
19		
20	Liczba godzin samodzielnej pracy studenta	45
21	Liczba punktów ECTS, którą student uzyskuje w ramach samodzielnej pracy <i>(1 punkt ECTS=25-30 godzin obciążenia studenta)</i>	1,6 ECTS
22	Sumaryczne obciążenie pracą studenta	83
23	Punkty ECTS za moduł <i>1 punkt ECTS=25-30 godzin obciążenia studenta</i>	3 ECTS
24	Nakład pracy związany z zajęciami o charakterze praktycznym <i>Suma godzin związanych z zajęciami praktycznymi</i>	49
25	Liczba punktów ECTS, którą student uzyskuje w ramach zajęć o charakterze praktycznym <i>1 punkt ECTS=25-30 godzin obciążenia studenta</i>	1,8 ECTS

D. LITERATURA

Wykaz literatury	1. Chow G.C., Ekonometria, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1995 2. Borkowski B., Dudek H., Szczesny W., Ekonometria – wybrane zagadnienia, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2004. 3. Goryl A., Jędrzejczyk Z., Kukuła K., Osiewalski J., Walkosz A., Wprowadzenie do ekonometrii w przykładach i zadaniach, Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa 1996 4. Nowak E., Zarys metod ekonometrii, zbiór zadań, Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa 1994 5. Welfe A., Ekonometria, PWE, Warszawa 1995 6. Welfe W., Welfe A., Ekonometria stosowana, PWE, Warszawa 1996 7. Grysa K., Maciąg A., Podstawy ekonometrii, WSH Kielce 1997 8. Zeliaś A., Pawełek B., Wanat S., Prognozowanie ekonomiczne. Teoria, Przykłady, Zadania, PWN, Warszawa 2003 9. <i>Prognozowanie gospodarcze. Metody i zastosowania</i>, (Redakcja naukowa Maria Cieślak), PWN, Warszawa 1999, 10. P. Dittmann, <i>Prognozowanie w przedsiębiorstwie. Metody i ich zastosowanie</i>, Oficyna a Wolters Kluwer business, Kraków 2008.
Witryna WWW modułu/przedmiotu	